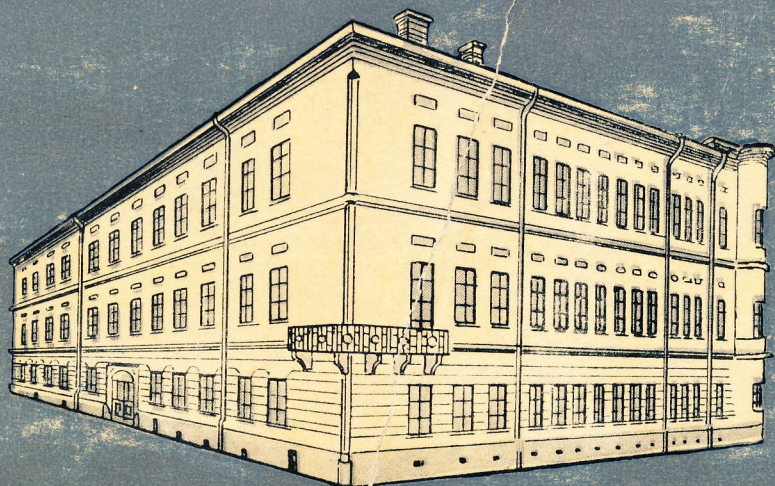

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ
MUZEUL DE ISTORIE
CLUJ

ACTA MVSEI NAPOCENSIS

IV

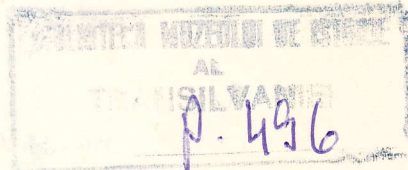

1967

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
IV

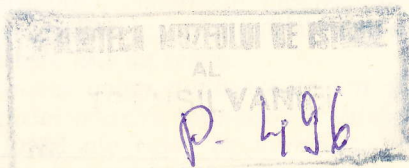
ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
IV

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ȘI ARTĂ
MUZEUL DE ISTORIE
CLUJ

ACTA
MVSEI NAPOCENSIS
IV

1967

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Acad. prof. C. DAICOVICIU
(directorul colegiului de redacție);

P. BUNTA,
doctor în istorie (redactor șef);

H. DAICOVICIU

ȘT. FERENCZI,
doctor în istorie;

conf. I. KOVÁCS

prof. M. MACREA,

doctor-docent în științe istorice;

prof. ȘT. PASCU,
doctor-docent în științe istorice, membru coresp-
ondent al Acad. Republicii Socialiste România;

G. A. PROTOPOPESCU

I. I. RUSSU,
doctor-docent în științe istorice (secretar științific);

conf. B. SURDU,
doctor în istorie;

L. VAJDA.

„ACTA MVSEI NAPOCENSIS“,
Anuarul Muzeului de Istorie Cluj.
Orice corespondență se va adresa:
Muzeul de Istorie Cluj
Str. Emil Isac nr. 2
Tel. 1.76.77

„ACTA MVSEI NAPOCENSIS“,
Annuaire du Musée d'Histoire de Cluj.
Toute correspondance sera envoyée à
l'adresse:
Muzeul de Istorie Cluj
Str. Emil Isac nr. 2. ROUMANIE

Coperta și desenele de S. BALASKÓ și GH. CORCODEL
Fotografiile de I. HORVÁTH

CUPRINS

SOMMAIRE — СОДЕРЖАНИЕ — INHALT — CONTENTS

G. A. PROTOPOPESCU, Republica noastră la 20 de ani . . . <i>(Le vingtième anniversaire de notre République)</i>	V
A. DEAC — L. VAJDA, 1907 și Transilvania . . . . . <i>(1907 et la Transylvanie)</i>	1

STUDII ȘI MATERIALE

ȘT. FERENCZI, Cimitirul „scitic“ de la Ciumbrud (partea a III-a) <i>Der „skythische“ Friedhof von Ciumbrud, 3. Teil . . .</i>	19 44
D. PROTASE, Legiunea IIII Flavia la nordul Dunării și aparținerea Banatului și Olteniei de vest la Provincia Dacia <i>Die Legio IIII Flavia nördlich der Donau und die Zugehörigkeit des Banats und Westolteniens zur Provinz Dazien . .</i>	47 71
Acad. C. DAICOVICIU — H. DAICOVICIU, Noi considerații asupra Daciei Malvensis . . . . . <i>Nouvelles considérations sur Dacia Malvensis . . .</i>	73 81
I. I. RUSSU, Tracii în Dacia romană . . . . . <i>Les Thraces en Dacie romaine . . . . .</i>	85 105
S. DUMITRAȘCU — T. BÁDER, Așezarea dacică de la Medieșul Aurit . . . . . <i>Die Siedlung der freien Daker von Medieșul Aurit . . .</i>	107 125
S. GOLDENBERG — S. BELU, Două registre privind postăvăritul și comerțul cu postav la Brașov în sec. XVI . . <i>Zwei Register über die Tucherzeugung und den Handel mit Tuchen in Brașov (Kronstadt) im 16. Jahrhundert . . .</i>	127 150
ȘT. IMREH — I. PATAKI, Contribuții la studiul agriculturii transilvănene (1570—1610) . . . . . <i>Beiträge zum Studium der Landwirtschaft in Siebenbürgen (1570—1610) . . . . .</i>	153 184
D. NÄGLER, Tablele de breaslă ale Muzeului Brukenthal . . . <i>Die Zunftzeichen in der Sammlung des Brukenthalmuseums</i>	187 197

M. BUNTA — V. IOSUB, Tablele și semnele de breaslă în colecțiile Muzeelor de Istorie Cluj și Sighișoara	199
<i>Zunfttafeln und Zunftzeichen in den Sammlungen der Historischen Museen in Cluj und Sighișoara</i>	214
M. MIREL — A. ARDOS, Date privind începuturile învățămîntului profesional în Transilvania	215
<i>Angaben über die Anfänge des Gewerbeunterrichts in Transsilvanien</i>	235
L. VAJDA, Extracția și prelucrarea metalelor neferoase în Transilvania (1848—1867)	237
<i>Die Ausbeutung und Verarbeitung nichteisenhaltiger Erze in Transsilvanien (1848—1867)</i>	263
A. CSETRI — I. KOVÁCS, Repartizarea mașinilor agricole în Transilvania la sfîrșitul secolului al XIX-lea	265
<i>Die Verteilung der landwirtschaftlichen Maschinen in Transsilvanien am Ende des 19. Jh.</i>	280
G. A. PROTOPODESCU, Mărășești, 1917	281
<i>Mărășești, 1917</i>	306
GH. UNC, Solidaritatea maselor muncitoare din România cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie	307
<i>Солидарность трудящихся масс Румынии с Великой Октябрьской Социалистической Революцией</i>	318
GH. DUMITRAȘCU — C. BOTORAN, Greva muncitorilor metalurgiști de la Uzinele Ferdinand și Nădrag (martie 1939)	321
<i>Der Streik der Metallarbeiter aus den Werken von Ferdinand und Nădrag (1939)</i>	334
P. BUNTA, Structura socială și situația materială a maselor în România (deceniile 4—5 ale sec. XX)	335
<i>Социальная структура и материальное положение трудящихся масс Румынии (4-5е десятилетия XX-го века)</i>	364
M. TOTH, Aspecte ale controlului de stat și activității sindicatelor în anii 1945—1947	367
<i>Aspects du contrôle d'état et de l'activité des syndicats pendant les années 1945—1947</i>	387
T. HĂGAN, Contribuția minerilor din Valea Jiului la refacerea economiei naționale (1945—1947)	389
<i>La contribution des mineurs de la Vallée de Jiu pour le redressement de l'économie nationale (1945—1947)</i>	400

NOTE ȘI DISCUȚII

N. VLASSA, Unele probleme ale neoliticului Transilvaniei	403
<i>Quelques problèmes du néolithique de Transylvanie</i>	423
V. VASILIEV — A. SERES, Materiale arheologice de pe teritoriul comunei Crizbav	425
<i>Archäologische Funde vom Gebiet der Gemeinde Crizbav</i>	429

I. MITROFAN, Așezarea hallstattiană de la Teleac	431
<i>Die hallstattzeitliche Siedlung von Teleac</i>	437
I. H. CRIȘAN, Despre agatirși	439
<i>Zur Agathyrsenfrage</i>	443
H. DAICOVICIU, „Regatul“ lui Rhemaxos	445
<i>Le „royaume“ de Rhémaxos</i>	447
E. STOICOVICI — I. WINKLER, Studiul constituției și compoziției unor monede antice prin cercetări metalografice	449
<i>Beiträge zur metallographischen Untersuchung einiger antiken Münzen</i>	455
E. CHIRILĂ, V. LUCĂCEL, V. PEPELEA, G. TOGAN, Descoperiri monetare antice și bizantine în Transilvania	457
<i>Découvertes monétaires antiques et byzantines en Transylvanie</i>	459
D. PROTASE — A. ZRÎNYI, O pușculiță cu denari romani imperiali de la Cristești de Mureș	461
<i>Eine Spargbüchse mit römischen kaiserlichen Denaren aus Cristești de Mureș</i>	467
Acad. C. DAICOVICIU, Un nou <i>Sacerdos Arae Augusti</i> în Dacia	469
<i>Ein neuer Sacerdos Arae Augusti in Dazien</i>	470
I. GLODARIU, Două fiare de plug de la Bicfalău	471
<i>Zwei Pflugscharen aus Bicfalău</i>	472
I. GLODARIU, Lei funerari romani la Valea Sîngeorgiului	473
<i>Römische Grablöwen aus Valea Sîngeorgiului</i>	476
V. VASILIEV, Un relief funerar roman în Muzeul de Istorie Cluj	477
<i>Ein römisches Grabrelief im Historischen Museum in Cluj</i>	480
C. POP, O amuletă romană (?)	481
<i>A Roman Amulet (?)</i>	486
C. POP, Precizări în legătură cu câteva piese sculpturale antice din Muzeul de Istorie Cluj	489
<i>Précisions sur quelques pièces sculpturales antiques du Musée d'Histoire de Cluj</i>	493
D. RADU, O monetă din sec. IV e.n. descoperită la Cluj	495
<i>Une monnaie du IV-e siècle de n.è. découverte à Cluj</i>	497
I. NĚMETI, Descoperiri funerare din sec. V e.n. lângă Carei	499
<i>Grabfunde des 5. Jhs. u.Z. aus der Umgebung der Stadt Carei</i>	507
K. HOREDȚ, Cu privire la locul de descoperire a sabiei de la Morești	509
<i>Zum Fundort des Schwertes aus Morești</i>	510
N. VLASSA, Tot despre locul de descoperire a sabiei „de la Morești“	511
<i>Toujours à propos de la provenance du sabre „de Morești“</i>	512

I. KORÓDI, Restaurarea și conservarea unui scut dacic . . .	513
<i>The Restauration and Conservation of a Dacian Shield</i> . . .	523
V. PINTEA, Cu privire la așezarea feudală de la Sopor-Iacobeni . . .	525
<i>Über die feudale Siedlung von Sopor-Iacobeni</i> . . .	541
P. GYULAI, Trei călimări medievale în Muzeul de Istorie Cluj . . .	543
<i>Drei mittelalterliche Tintenfüßer im Historischen Museum in Cluj</i> . . .	547
N. EDROIU, Un izvor narativ transilvănean privind „răscoala holerei“ din Slovacia de est (1831) . . .	549
<i>Une source narrative transylvaine concernant „l'émeute du cholera“ de Slovaquie orientale (1831)</i> . . .	552
ȘT. PASCU, Secția de istorie medievală a Muzeului de Istorie Cluj . . .	553
<i>Die mittelalterliche Schausammlung des Historischen Museums in Cluj</i> . . .	560
L. MAIOR, Aspecte ale organizării administrației românești din anii 1848—1849 în Transilvania . . .	563
<i>Aspects de l'organisation de l'administration roumaine de 1848—1849 en Transylvanie</i> . . .	569
N. CORDOȘ — P. TEODOR, Activitatea economică a doctorului Pavel Vasici . . .	571
<i>L'activité économique du docteur Pavel Vasici</i> . . .	580
G. NEAMȚU, Din corespondența lui T. Cipariu cu G. Barițiu referitoare la editarea unui organ de presă al „Astrei“ . . .	581
<i>From the Correspondance between T. Cipariu and G. Barițiu regarding the Publication of a Magazine of the Cultural Association called „Astra“</i> . . .	588
MIHAIL MACREA (1908—1967) . . .	589
LISTA PRESCURTĂRIILOR — ABRÉVIATIONS . . .	591